

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 263/2014-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 4. júna 2014 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ivetty Macejkovej a sudcu Sergeja Kohuta (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť M. D. a T. D., zastúpených advokátom Mgr. Stanislavom Feketem, Námestie sv. Egídia 29/69, Poprad, ktorou namietali porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základného práva na vlastníctvo podľa čl. 20 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky a práva na majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 11 Co 63/2013-551 z 15. októbra 2013, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. D. a T. D. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. januára 2014 doručená sťažnosť M. D. (ďalej len „sťažovateľ“), a T. D. (ďalej len „sťažovateľka“, spolu ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietali porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva na vlastníctvo podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy a práva na majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) č. k. 11 Co 63/2013-551 z 15. októbra 2013 a žiadali vydať nález:

„1. Základné právo sťažovateľov 1/ M. D. a 2/ T. D. na súdnu ochranu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základné právo vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a ods. 4 Ústavy SR, právo na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj ich právo podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd Rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn.: 11 Co/63/2013-551 zo dňa 15. 10. 2013 porušené bolo.

2. Rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn.: 11 Co/63/2013-551 zo dňa 15. 10. 2013 sa zrušuje a vec sa mu vracia na ďalšie konanie.

3. Porušovateľ základného práva je povinný zaplatiť sťažovateľovi náhradu trov konania a náhradu trov právneho zastupovania na účet jeho právneho zástupcu Mgr. Stanislava Feketeho, advokáta, Nám. sv. Egídia 29/69, 058 01 Poprad v sume 340,88 Eur do troch dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

Ako vyplýva z podanej sťažnosti a k nej pripojených príloh, sťažovatelia sťažnosťou napádajú výrok rozsudku krajského súdu č. k. 11 Co 63/2013-551 z 15. októbra 2013, ktorým krajský súd potvrdil rozsudok Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) č. k. 13 C 13/2007-505 z 27. marca 2013 vo výroku o určení, že J. T. (ďalej len „žalobca“) je podielovým spoluvlastníkom v pomere 6/10 k celku k nehnuteľnostiam zapísaným na LV..., a to parc. č..., zastavané plochy a nádvorcia o výmere 165 m², pozemku parc. č..., zastavané plochy a nádvorcia o výmere 137 m² a pozemku parc. č..., záhrada o výmere 238 m² (ďalej len „spoluvlastnícky podiel k nehnuteľnosti“).

Okresný súd rozsudkom č. k. 13 C 13/2007-505 z 27. marca 2013 rozhodol o žalobe žalobcu proti sťažovateľom ako žalovaným ďalej tak, že zamietol žalobu žalobcu, pokiaľ sa domáhal určenia, že kúpna zmluva uzatvorená 27. februára 2006 medzi žalobcom ako predávajúcim a sťažovateľmi ako kupujúcimi, ktorej predmetom bol predaj spoluvlastníckeho podielu k nehnuteľnosti (ďalej len „kúpna zmluva“), je v dôsledku platného odstúpenia od zmluvy žalobcom zrušená, zamietol žalobu žalobcu, pokiaľ sa domáhal proti sťažovateľom zaplata sumy 16 620 € z titulu náhrady škody, a v prevyšujúcej časti konanie zastavil.

Ako vyplýva z odôvodnenia rozsudku okresného súdu, tento vyhovel žalobcovi, pokiaľ sa domáhal určenia, že je podielovým spoluvlastníkom nehnuteľností v 6/10, pretože mal za preukázané, že žalobca platne od kúpnej zmluvy odstúpil. Nestotožnil sa s obranou sťažovateľov spočívajúcou v tom, že kúpnu cenu za prevod spoluvlastníckeho podielu k nehnuteľnosti uhradili tým, že financovali kúpu inej nehnuteľnosti (bytu) za príbuzných žalobcu, a ani s obranou sťažovateľov, podľa ktorej odstúpenie od kúpnej zmluvy z 30. novembra 2006 (ďalej len „odstúpenie od kúpnej zmluvy“) žalobcom podpísané jeho manželkou je absolútne neplatné v dôsledku toho, že k nemu nebola pripojená a pevne s ním spojená plná moc udelená žalobcom jeho manželke. Pokiaľ okresný súd zamietol žalobu v časti, ktorou sa žalobca domáhal osobitne aj určenia, že kúpna zmluva je zrušená v dôsledku tohto odstúpenia od nej, svoje rozhodnutie odôvodnil nedostatkom naliehavého právneho záujmu žalobcu na takomto určení. Okresný súd mal za preukázané, že predmetom kúpnej zmluvy bol aj spoluvlastnícky podiel k domu, ktorý však bol sťažovateľmi medzičasom prevažne (90 %) zbúraný, na jeho mieste sťažovateľmi novopostavený dom patrí od ich bezpodielového spoluvlastníctva manželov, pričom cena prevádzaného spoluvlastníckeho podielu 6/10 k (pôvodnému) domu predstavuje 16 620 €, avšak žalobe žalobcu o zaplata sumy z titulu náhrady škody nevyhovel s poukazom na sťažovateľmi vznesenú námietku premlčania.

Krajský súd na odvolanie žalobcu i sťažovateľov rozsudkom č. k. 11 Co 63/2013-551 z 15. októbra 2013 potvrdil ako vecne správny výrok rozsudku okresného súdu č. k. 13 C 13/2007-505 z 27. marca 2013, ktorým bolo určené, že žalobca je podielovým spoluvlastníkom nehnuteľnosti vo veľkosti 6/10 k celku, zmenil výrok o zamietnutí žaloby o zaplata sumy 16 620 € tak, že sťažovateľom uložil túto sumu žalobcovi zaplatiť z titulu

vydania bezdôvodného obohatenia (nárok žalobcu nepovažoval za premlčaný), a v prevyšujúcej časti odvolacie konanie (pre čiastočné späť vzatie odvolania žalobcom) zastavil.

Rozsudok okresného súdu č. k. 13 C 13/2007-505 z 27. marca 2013 v spojení s rozsudkom krajského súdu č. k. 11 Co 63/2013-551 z 15. októbra 2013 nadobudol právoplatnosť 29. novembra 2013.

Sťažovatelia sťažnosť doručenu ústavnému súdu smerujúcu proti potvrdzujúcemu výroku rozsudku krajského súdu č. k. 11 Co 63/2013-551 z 15. októbra 2013 pre porušenie ich základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, základného práva na vlastníctvo podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy a práva na majetok podľa čl. 1 dodatkového protokolu odôvodnili tým, že krajský súd sa nezaoberal námietkou sťažovateľov, že odstúpenie od kúpnej zmluvy nebolo doručené obom sťažovateľom, hoci sa bol povinný ňou zaoberať. Podľa názoru sťažovateľov neobstojí názor krajského súdu, že na tento argument nebolo možné prihliadnuť, keďže bol uplatnený až v odvolaní podanom sťažovateľmi proti rozsudku okresného súdu [§ 205a Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“)]. Sťažovatelia tvrdia, že išlo o námietku právnu, nešlo o prípad uplatňovania novej skutočnosti, ktorá by nebola už v priebehu prvostupňového konania tvrdená, resp. by nevyplývala z vykonaného dokazovania. Námietka sa opierala o skutočnosti (skutkové okolnosti) už známe súdu prvého stupňa. Podmienku, aby boli skutočnosti alebo dôkazy nové, spĺňajú iba tie, ktoré neboli účastníkmi uvedené počas konania na súde prvého stupňa a ani v ňom inak nevyšli najavo. Aj rozhodovacia prax potvrdila (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 MCdo 14/2008 z 19. mája 2009), že napr. na námietku premlčania sa koncentračná zásada nevzťahuje, ibaže by jej uplatnenie bolo spojené s neprípustným uplatňovaním nových skutočností a dôkazov. Vo veci sťažovateľov sa námietka nedostatku doručenia odstúpenia opierala o skutočnosti, ktoré vyšli najavo v priebehu konania pred súdom prvého stupňa: v spise sa nachádza odstúpenie od kúpnej zmluvy datované 30. novembra 2006, na ktorom sú ako adresáti uvedení obaja sťažovatelia; v spise sa však nenachádzajú doručky preukazujúce jeho doručenie obom sťažovateľom (každému z nich) a žalobca takéto doručovanie ani netvrdil. Aj manželka žalobcu na pojednávaní uviedla o doručovaní odstúpenia od zmluvy, že toto bolo doručované

„žalovanému“. Z uvedeného je zrejmé, že odstúpenie od zmluvy nebolo doručované a ani doručené sťažovateľke. Dôkazné bremeno zaťažovalo v konaní žalobcu a pokiaľ nepreukázal, že doručil odstúpenie od kúpnej zmluvy i sťažovateľke, nemohlo byť žalobe vyhovené, pretože nemohli nastať účinky odstúpenia od kúpnej zmluvy a ani strata vlastníckeho práva sťažovateľov. Odstúpenie od kúpnej zmluvy malo byť doručované každému zo sťažovateľov samostatne, pretože obaja boli bezpodieloví spoluvlastníci nehnuteľnosti (obdobne ako musí byť doručená pre nastúpenie svojich právnych účinkov napríklad výpoveď z nájmu bytu prenajímateľa obom manželom – spoločným nájomcom bytu, pretože aj bezpodielové spoluvlastníctvo manželov a aj spoločný nájom bytu manželmi sú právami nedielnymi). Pokiaľ napriek tomu krajský súd právnu námietku sťažovateľov kvalifikoval ako neprípustné uplatnenie nových skutočností v odvolacom konaní a nezaoberal sa ňou, jeho postup nemá oporu v ústavne konformnom výklade § 205a ods. 1 OSP a je arbitrárny. Navyše s otázkou, či bolo odstúpenie od kúpnej zmluvy žalobcov doručené obom sťažovateľom, sa krajský súd a ani okresný súd žiadnym spôsobom nevysporiadali, hoci jej riešenie je rozhodujúce pre právny záver o platnosti odstúpenia od kúpnej zmluvy majúcej za následok stratu vlastníckeho práva sťažovateľov, a teda išlo o otázku pre vec podstatnú, ktorej riešenie malo byť obsiahnuté v odôvodnení rozhodnutia krajského súdu. Tak došlo k porušeniu základného práva sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 ústavy na súdnu a inú právnu ochranu. K porušeniu základného práva sťažovateľov na vlastníctvo podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy došlo preto, že slovné spojenie právo na ochranu použité v čl. 20 ods. 1 ústavy implikuje v sebe aj potrebu minimálnych garancií procesnej povahy, ktoré sú ustanovené priamo v čl. 20 ods. 1 ústavy a ktorých nedodržanie môže mať za následok jeho porušenie.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľov podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 50/05 a IV. ÚS 288/05).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 20 ods. 4 ústavy vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné iba v nevyhnutnej miere a vo verejnom záujme, a to na základe zákona a za primeranú náhradu.

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva. Predchádzajúce ustanovenie nebráni právu štátov prijímať zákony, ktoré považujú za nevyhnutné, aby upravili užívanie majetku v súlade so všeobecným záujmom a zabezpečili platenie daní a iných poplatkov alebo pokút.

Podstatou sťažnosti sťažovateľov na porušenie týchto ich základných práv rozsudkom krajského súdu č. k. 11 Co 63/2013-551 z 15. októbra 2013 je jednak tvrdenie, podľa ktorého krajský súd svojím výkladom a aplikáciou § 205a ods. 1 OSP poprel jeho účel a zmysel, ak s odkazom na toto ustanovenie neprerokoval námietku riadneho nedoručenia odstúpenia od kúpnej zmluvy sťažovateľom vznesenú v odvolacom konaní a jednak tvrdenie, že bez vysporiadania sa s otázkou účinkov doručenia odstúpenia od kúpnej zmluvy v odôvodnení rozsudku krajského súdu je toto odôvodnenie nedostatočné.

Krajský súd odôvodnil rozsudok č. k. 11 Co 63/2013-551 z 15. októbra 2013, pokiaľ ide o odvoláciu námietku sťažovateľov týkajúcu sa nedoručenia odstúpenia od kúpnej zmluvy obom sťažovateľom, takto:

„Pokiaľ išlo o platnosť odstúpenia od predmetnej zmluvy, z hľadiska vykonaného dokazovania okresný súd túto otázku posúdil správne a pokiaľ v odvolacom konaní žalovaní namietali nedostatok doručenia odstúpenia od zmluvy obom, odvolací súd v tejto súvislosti musí zdôrazniť znenie ust. § 205a ods. 1 O. s. p., podľa ktorého skutočnosti alebo dôkazy, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvého stupňa, sú pri odvolaní proti rozsudku alebo uzneseniu vo veci samej odvolacím dôvodom len vtedy, ak sa týkajú podmienok konania, vecnej príslušnosti súdu, vylúčenia sudcu alebo obsadenia súdu, ak má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej, ak odvolateľ nebol riadne poučený podľa § 120 ods. 4, a ak ich účastník konania bez svojej viny nemohol označiť alebo predložiť do rozhodnutia súdu prvého stupňa. Zo zápisnice o pojednávaní zo dňa 4. 3. 2013 je evidentné, že predseda senátu poučil prítomných účastníkov podľa § 120 ods. 4 O. s. p. o povinnosti navrhnúť alebo označiť dôkazy do skončenia dokazovania a to predtým, než vyhlásil uznesenie o skončení dokazovania. Odvolací súd teda na túto okolnosť už v odvolacom konaní nemohol prihliadnuť.“

Ústavný súd uznáva, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03).

Ústavný súd s poukazom na obsah citovaného odôvodnenia uznesenia krajského súdu dospel vo vzťahu k tvrdeniam sťažovateľov o tom, že krajský súd dostatočne neodôvodnil svoje rozhodnutie, k záveru, že táto argumentácia v sťažnosti sťažovateľov neobstojí. Krajský súd dal jasnú a zrozumiteľnú odpoveď na sťažovateľmi v odvolaní nastolenú otázku. Vysvetlil, ako dospel k záveru o tom, že námietkou riadneho nedoručenia odstúpenia od kúpnej zmluvy sťažovateľom vznesenou v odvolacom konaní sa nemôže zaoberať. Odôvodnenie jeho rozhodnutia preto spĺňa všetky požiadavky vyplývajúce zo základného práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces vo vzťahu k odôvodneniu súdneho rozhodnutia.

Sťažovatelia vo vzťahu k rozsudku krajského súdu ďalej tvrdili, že tento je založený na nesprávnej aplikácii ustanovenia § 205a ods. 1 OSP.

Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom nie je chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav veci a aké skutkové zistenia a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Podľa § 205a ods. 1 OSP skutočnosti a dôkazy, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvého stupňa, sú pri odvolaní proti rozsudku alebo uzneseniu vo veci samej odvolacím

dôvodom iba vtedy, ak a) sa týkajú podmienok konania, vecnej príslušnosti súdu, vylúčenia sudcu (prísediaceho) alebo obsadenia súdu; b) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej; c) odvolateľ nebol riadne poučený podľa § 120 ods. 4; d) ich účastník bez svojej viny nemohol označiť alebo predložiť do rozhodnutia súdu prvého stupňa.

Zmyslom a účelom tohto ustanovenia je v súlade s princípom koncentrácie konania a princípom zodpovednosti účastníka sporového konania za jeho výsledok sústrediť dokazovanie do štádia prvostupňového konania tým, že okrem prípadov stanovených v § 205a ods. 1 písm. a) až d) OSP je účastník povinný všetky skutočnosti a dôkazy uplatniť pred súdom prvého stupňa.

Ako vyplýva aj zo sťažnosti sťažovateľov, ani sťažovatelia nie sú toho názoru, že vznesenie námietky riadneho nedoručenia odstúpenia od kúpnej zmluvy môže naplniť niektorý z prípadov uvedených v § 205a ods. 1 písm. a) až d) OSP. Argumentácia sťažovateľov spočíva v tom, že námietka nedoručenia odstúpenia od kúpnej zmluvy nie je ani skutočnosťou, ani dôkazom v zmysle § 205a ods. 1 OSP; sťažovatelia ju považujú iba za námietku právnu.

Právna námietka v odvolacom konaní je však svojou povahou argumentom účastníka občianskeho konania odôvodňujúcim nesprávne právne posúdenie veci prvostupňovým súdom za súčasne riadne a úplne zisteného skutkového stavu veci. Ako je zrejmé z priebehu konania pred súdom prvého stupňa vo veci sťažovateľov, doručovanie odstúpenia od kúpnej zmluvy sťažovateľke predmetom dokazovania nebolo a ani sťažovatelia netvrdili v priebehu konania v rámci svojej procesnej obrany, že odstúpenie od kúpnej zmluvy sťažovateľke nebolo doručené, hoci doručované byť malo. Princíp rovnosti účastníkov v občianskom súdnom konaní predpokladá okrem iného, aby mal každý z účastníkov občianskeho súdneho konania možnosť reagovať dôkaznými návrhmi na procesnú obranu a skutkové tvrdenia iného účastníka konania. Pokiaľ by mali obstať výhrady sťažovateľov uvedené v ich sťažnosti doručenej ústavnému súdu, v konečnom dôsledku by to znamenalo, že žalobcovi by už nebol poskytnutý priestor na návrhy na vykonanie dokazovania o danej otázke

a odvolací súd by vychádzal zo skutkového stavu zisteného súdom prvého stupňa v dokazovaní ukončenom prv, než mohlo byť žalobcovi zrejmé, že jeho predmetom sa malo stať aj doručovanie odstúpenia od kúpnej zmluvy sťažovateľke. Ústavný súd považuje námietku riadneho nedoručenia odstúpenia od kúpnej zmluvy sťažovateľom za skutočnosť, na ktorú sa v celom rozsahu vzťahuje obmedzenie ustanovené v § 205a ods. 1 OSP. Nejde totiž iba o argument právny, ale súčasne aj o uplatnenie novej skutočnosti, t. j. okolnosti týkajúcej sa skutkového stavu veci.

Pokiaľ sťažovatelia v sťažnosti doručenej ústavnému súdu poukazovali na to, že okresný súd i krajský súd sa mali s otázkou doručovania odstúpenia od kúpnej zmluvy sťažovateľom v každom prípade vysporiadať v odôvodnení svojho rozhodnutia, pretože ide o podstatnú otázku súdnej ochrany vo veci sťažovateľov, ústavný súd považuje za potrebné zdôrazniť, že povinnosť všeobecných súdov vysporiadať sa v odôvodnení svojich rozhodnutí s právne a skutkovo relevantnými otázkami súvisiacimi s predmetom súdnej ochrany sa vzťahuje predovšetkým na otázky nastolené účastníkmi konania v jeho priebehu a pokiaľ ide o otázky účastníkmi nenastolené, táto povinnosť sa vzťahuje iba na tie prípady, v ktorých je takáto povinnosť všeobecnému súdu osobitne uložená. Ide napríklad o konania nesporové a prípady absolútnej neplatnosti zmlúv. Pokiaľ však všeobecný súd z úradnej povinnosti prihliada na absolútnu neplatnosť právneho úkonu, v prípade sťažovateľov nedoručenie výpovede jednému z nich takúto absolútnu neplatnosť odstúpenia od kúpnej zmluvy nespôsobuje; doručovanie odstúpenia od kúpnej zmluvy môže súvisieť iba s nastúpením jeho účinkov. Podľa názoru ústavného súdu však posudzovanie nastúpenia právnych účinkov odstúpenia od zmluvy vykonáva všeobecný súd iba v rozsahu procesnej obrany niektorého z účastníkov konania, avšak nie z úradnej povinnosti. Z tohto dôvodu nepovažuje ústavný súd (aj so zohľadnením záveru týkajúceho sa uplatnenia námietky sťažovateľmi v odvolacom konaní) nevysporiadanie sa odvolacieho súdu v odôvodnení jeho rozhodnutia s otázkou doručovania odstúpenia do kúpnej zmluvy sťažovateľom za nedostatok odôvodnenia jeho rozhodnutia.

Iba to, že sťažovatelia sa s názorom krajského súdu vyjadreným v napadnutom uznesení nestotožňujú, ešte nemôže zakladať splnenie podmienok prijateľnosti ich sťažnosti.

Vo veci sťažovateľov nešlo o prípad, v ktorom by krajský súd formalistickým postupom umožnil presadenie zrejmej nespravodlivosti. Krajský súd, naopak, dôsledne rešpektoval procesné obmedzenia stanovené pre odvolacie konanie, ktoré museli byť sťažovateľom známe už v priebehu konania pred súdom prvého stupňa.

Za tejto situácie považuje ústavný súd za vylúčené, aby rozsudkom krajského súdu mohlo dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy alebo práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Preto sťažnosť sťažovateľov v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Pokiaľ ide o tvrdené porušenie čl. 20 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu, ako to vyplýva aj z argumentácie sťažovateľov v sťažnosti doručenej ústavnému súdu, v kontexte veci by prichádzalo do úvahy porušenie týchto ich práv iba za predpokladu, že súdna ochrana nebola sťažovateľom poskytnutá v kvalite predpokladanej čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru. Pretože ústavný súd vo vzťahu k základnému právu sťažovateľov na súdnu ochranu a právu na spravodlivý súdny proces považuje za vylúčené, aby rozsudkom krajského súdu mohlo dôjsť k ich porušeniu, odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti sťažnosť sťažovateľov aj v jej zostávajúcej časti.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. júna 2014